मनोमेचित्प्रतिबिंबगर्भमनोजीवइत्यर्थः मनोमुक्तःक्षेत्रज्ञोहमेवब्रह्मैवेत्यर्थः ॥ १२ ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेचतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ पूर्वाध्यायांतेमनोमेब्राह्मणंविद्धिबुद्धिंमेविद्धिब्राह्मणीं क्षेत्रज्ञइतियश्चोक्तःसोहमेवधनंजयेतिमनोबुद्ध्योर्ब्रह्मवित्त्वेनतदुपलक्षितसकलकरणप्रकाश्यमर्थजातंब्रह्मेत्युक्तंयश्चतयोःसाक्षीसचिदात्माहमितिचदर्शितं तत्र प्रपंचःसाक्षीचेत्युभयमपिपरंब्रह्मउततयोरन्यतरद्यत्परंब्रह्मतन्मेवदेत्यर्जुनउवाच ब्रह्मयदिति आद्येपक्षेसप्रपंचंब्रह्मज्ञेयंद्वितीयेनिष्प्रपंचमितितत्रसूक्ष्मेनिष्प्रपंचएवमेमनोरमतइतिस्वतुष्टिंकथयति तेनसतां

श्रीभगवानुवाच मनोमेब्राह्मणंविद्धिबुद्धिंमेविद्धिब्राह्मणीं॥ क्षेत्रज्ञइतियश्चोक्तःसोहमेवधनंजय॥ १२॥ इतिश्रीमहाभारतेआश्वमेधिकेपर्वणिअनुगीतापर्वणिब्राह्मणगीतासुचतुस्त्रिंशोऽध्यायः॥ ३४॥ ॥ ७॥ ॥ ७॥ ॥ ७॥ अर्जुनउवाच ब्रह्मयत्परमंज्ञेयंतन्मेंव्याख्यातुमर्हसि॥ भवतोहिप्रसादेनसूक्ष्मेमेरमतेमतिः॥१॥ वासुदेवउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं॥ संवादंमोक्षसंयुक्तंशिष्यस्यगुरुणासह ॥ २॥ कश्चिद्ब्राह्मणमासीनमाचार्यंसंशितव्रतं॥ शिष्यःपप्रच्छमेधावीकिंस्विच्छ्रेयःपरंतप॥ ३॥ भगवंतंप्रपन्नोहंनिःश्रेयसपरायणः॥ याचेत्वांशिरसाविप्रयद्ब्रूयांब्रूहितन्मम॥ ४॥ तमेवंवादिनंपार्थशिष्यंगुरुरुवाचह॥ सर्वंतुतेप्रवक्ष्यामियत्रवैसंशयोद्विज ॥ ५॥ इत्युक्तःसकुरुश्रेष्ठगुरुणागुरुवत्सलः॥ प्रांजलिःपरिपप्रच्छयत्तःशृणुमहामते॥ ६॥ शिष्यउवाच कुतश्चाहंकुतश्चत्वंतत्सत्यंब्रूहियत्परं॥ कुतोजातानिभूतानिस्थावराणिचराणिच ॥ ७॥ केनजीवंतिभूतानितेषामायुश्चकिंपरं॥ किंसत्यंकिंतपोविप्रकेगुणाःसद्भिरीरिताः ॥ ८ ॥ केपंथानःशिवाश्चस्युःकिंसुखंकिंचदुष्कृतं ॥ एतान्मेभगवन्प्रश्नान्याथातथ्येनसुव्रत॥ ९॥ वक्तुमर्हसिविप्रर्षेयथावदिहतत्त्वतः॥ त्वदन्यःकश्चनप्रश्नानेतान्वक्तुमिहार्हति॥ १०॥ ब्रूहिधर्मविदांश्रेष्ठपरंकौतूहलंमम ॥ मोक्षधर्मार्थकुशलोभवाँल्लोकेषुगीयते॥ ११॥ सर्वसंशयसंच्छेत्तात्वदन्योनचविद्यते ॥ संसारभीरवश्चैवमोक्षकामास्तथावयं ॥ १२ ॥ वासुदेवउवाच तस्मैसंप्रतिपन्नाय यथावत्परिपृच्छते॥ शिष्यायगुणयुक्तायशांतायप्रियवर्त्तिने॥ १३॥

हिसंदेहपदेषुवस्तुषुप्रमाणमंतःकरणस्यवृत्तयइतिन्यायेननिष्प्रपंचमेवशास्त्रार्थइतिज्ञापयति ॥ १ ॥मोक्षसंयुक्तं यस्मिन्श्रुतेसद्योमुक्तिरेवलभ्यतइत्यर्थः॥ २ ॥३ ॥ ब्रूयांपृच्छामि॥ ४॥ ५॥६॥ अहंत्वमितिशास्त्यशासनकर्त्रोर्जीवेश्वरयोःप्रश्नः यच्चताभ्यांपरंअन्यत्सत्यमबाधितंवस्तुतदपिब्रूहि भूतानिवियदादीनि स्थावरादीनिभौतिकानि ॥ ७ ॥ भूतानिउभयविधानि किंपरमवसानंयस्यतत्किंतेषांलयस्थानमित्यर्थः किंसत्यंअबाधितफलंकर्म तपःक्रियारूपंकायिकादिभेदेनत्रिविधं गुणाःसत्त्वादयःकिंस्वरूपाइत्यर्थः ॥८॥ मुख्यंमुख्यं प्रश्नान्वक्तुमर्हसीतिसंबंधः ॥ ९॥ कश्चकोपि ॥ १०॥ ११॥ १२॥ १३॥

Digitized by Google